

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueneuvottelu

Aika: 1.12.2021 klo 13.00 – 16.00

Paikka: Teams

Alueen edustajat

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala

Tero Järvinen, VATE:n puheenjohtaja, sairaanhoitopiirin johtaja, Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri

Tanja Penninkangas, VATE:n muutosjohtaja, Etelä-Pohjanmaan väliaikainen valmistelutoimielin

Kirsi Juvila, johtajaylilääkäri, Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri

Kaija Metsänranta, kuntayhtymän johtaja, Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymä (erityishuoltopiiri)

Anna-Kaisa Pusa, Kurikan kaupunginjohtaja, Kurikan kaupunki

Eija Rintala, sosiaali- ja terveysjohtaja, Seinäjoen kaupunki

Juha Tiainen, sosiaali- ja terveyskuntayhtymän johtaja, Kuusiokunnat

Pelastustoimen toimiala

Harri Setälä, pelastuslaitoksen pelastusjohtaja, Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos

Jani Välimaa, pelastuspäällikkö, Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos

Ministeriöiden edustajat

Kari Hakari, osastopäällikkö, STM, puheenjohtaja

Satu Koskela, osastopäällikkö, STM, varapuheenjohtaja

Taina Mäntyranta, johtaja, STM

Krista Björkroth, asiantuntija, STM

Juhana Valo, projektipäällikkö, STM

Ville-Veikko Ahonen, finanssineuvos, muutosjohtaja, VM

Kimmo Kohvakka, pelastusylijohtaja, SM

Pekka Tiainen, erityisasiantuntija, SM

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen arviointipäällikkö asiantuntijana

Hannele Ridanpää, arviointipäällikkö, THL

OSA 1 klo 13.00 – 13.30

1. Tilaisuuden avaus

Puheenjohtaja Kari Hakari avasi tilaisuuden.

2. Läsnaölijoiden toteaminen, asialistan hyväksyminen ja neuvottelujen tavoitteiden toteaminen

Todettiin läsnaölijat ja hyväksyttiin asialista. Neuvottelujen tarkoituksena on sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskevan lain (612/2021) 24 § mukaan ja pelastustoimen järjestämistä koskevan lain (613/2021) 10 § mukaan § on yhteisen tilannekuvan tarkastelu ja hyvinvointialueen järjestämistehtävän strategisen tason ohjaus sosiaali- ja terveydenhuollon/pelastustoimen valtakunnalliset tavoitteet huomioiden sekä ministeriöiden ja hyvinvointialueen välisen yhteistyön edistäminen. Neuvotteluissa seurataan ja arvioidaan hyvinvointialueen järjestämisvastuun toteutumista. Niissä käsitellään hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon/ pelastustoimen järjestämisen tavoitteita sekä niitä tukevia toimenpiteitä. Ohjaavat ministeriöt voivat tarvittaessa antaa hyvinvointialueelle järjestämistä koskevia toimenpidesuosituksia.

3. Alueellinen puheenvuoro

Alueellisen puheenvuoron piti Tero Järvinen. Puheenvuorossa nostettiin esiin mm. sirpalealueen asettamat reunaehdot ja haasteet uudistukselle sekä tiukka aikataulu. Alueella kolme kriittistä tekijää ovat rahoituksen riittävyys, henkilöstön saatavuus sekä väestön kehitys. Väestö keskittyy yhä enemmän Seinäjoelle ja sen läheisyyteen. Nykyinen soten palveluverkon rakenne vastaa enemmän 1980-luvun väestötilannetta. Alueella keskeistä palvelukriteerien yhdenmukaistaminen. Alueen kannalta isot kysymykset keskittyvät myös investointeihin ja mm. sote-keskusten rakentamiseen. Monien kiinteistöjen elinkaari on tullut päätökseen, jonka johdosta jouduttu paljon rakentamaan uutta, ja tämä näkyy taloudessa. Alueella organisoitumisrakenne on hyväksytty poliittisessa seurantaryhmässä. Peruseriaate on tehdä yksinkertainen malli siten, että vastuut ja velvollisuudet ovat selvillä järjestämisvastuun siirtyessä. Oleellista myös viedä organisaatorakennetta nopeasti eteenpäin, jotta päästään talous- ja henkilöstöhallinnon ja ICT-kokonaisuuksissa eteenpäin.

OSA 2 klo 13.30 – 14.55

4. Alueen valmistelun ja toimeenpanon tilanne hallinnon, sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen näkökulmasta

4.1 Tilannekuva, nostot huolenaiheista

Krista Björkroth esitteli alueen toimeenpanon tilannekuvaa, joka osin oli koostettu lokakuun tilannekuvakeskustelusta. Alueen toimeenpano etenee suunnitellusti ja aikataulun mukaisesti. Viime keskusteluissa todettu ICT-rahoituksen huoli on lieventynyt. Kuntayhteistyö lähtenyt hyvin käyntiin. Jaostot tehneet omia työsuunnitelmia, joista muodostuu koko valmistelun iso työsuunnitelma. Organisaatiomallia työstetty ja hallintosääntöä tarkasteltu. Toiminta- ja taloussuunnitelmaa valmistelemassa. Strategiatyö on tarkoitus käynnistää tammikuun aikana. Yhdyspintajaoston työ on lähtenyt käyntiin. Tässä ollaan luottavaisin mielin, vaikka tiedostavat sidosryhmien laajuuden. Mukana on myös järjestöjen edustajia. Alueella pidetään osallistamista ja viestimistä tärkeinä, mm. on valmisteltu useita erilaisia infokirjeitä ja tilaisuuksia sidosryhmille ja henkilöstölle. Poliittiset toimijat kytketty laajasti mukaan valmisteluun. Syksyllä tilannekuvakeskusteluissa on alueelta nostettu haasteeksi aluevaltuuston aloitus, jossa pitää olla yksimielinen valmistelun tulos päästäkseen nopeasti eteenpäin. Valtionavustushankkeet ja valmisteluorganisaatio pitävät jatkuvasti yhteistyöneuvotteluja ja pyrkivät varmistamaan sen, että sisällöllinen kehitystyö ja aluevalmistelu etenevät vaikkakin omissa kokonaisuuksissaan niin samansuuntaisesti ja toinen toisiaan tukien.

Alueen puheenvuorossa tuotiin esiin, että moni asiakokonaisuus on mennyt hallitusti eteenpäin, Pelastustoimen osalta on tiettyjä kokonaisuuksia, joita ei vielä käynnistetä. Alue esitteli valmisteluorganisaatiota, johon kuuluu kymmenen jaostoa sekä sen alla 34 alajaostoa. Lisäksi pelastustoimi muodostaa 11. jaoston. Yhteistyö väliaikaisen toimielimen osalta koetaan hyväksi. Alueella palasteltu tekemistä pienempiin kokonaisuuksiin, tehty priorisointia ja pidetty kiinni aikataulusta mm. työn tueksi luodun vuosikellon avulla. Osallistaminen yhteisen hyvinvointialueen valmistelumiin on alueella laajaa ja merkittävää eikä mm. jaostoihin osallistumista ei olla rajoitettu. Jaostojen puheenjohtajien välillä on vahva keskusteluyhteys. Yhdyspintoissa on järjestöjen lisäksi mukana yrityksiä, jotka tulevat mukaan myös palvelusetelin määrittelytyöhön. Alueen sote-johtajat kokoontuvat 1/kk.

Kuntayhteistyön osalta alue toteaa, että on olemassa mm. kuntafoorumi, jossa kerrotaan tilannekatsauksia toimeenpanon etenemisestä. Pelastustoimen mm. paloautojen osalta havaittavissa lievää huolestuneisuutta omaisuusjärjestelyistä. Liikkeenluovutuksen osalta ei ole ollut havaittavissa ongelmia. Sopimusten osalta alueella esiintyy huolta aikataulusta, koska perustason organisaatioissa on vähän hallinnon resursseja.

Strategiatyö on käynnistymässä. Työ on kytköksissä hyvinvointialueen palvelustrategiatyöhön. Työtä käynnistetään laajalla kyselyllä henkilöstölle: mitä he näkevät tärkeänä strategian luomisessa. Aluevaltuuston käynnistymisen osalta ei enää niin suurta huolta, koska organisaatorakenteen malli (kriittisten menestystekijöiden lautakuntamalli) valmis ja tehneet muutoinkin tiivistä yhteistyötä poliittisten toimijoiden kanssa. Aluevaltuustoehdokkaiden info- ja perehdytystilaisuus on joulukuun alussa. Liikkeenluovutuksen ja siirtosopimusten suhteen ei ole erityisiä ongelmia. Kuntien toiminnassa ei ole nähty omaisuuteen liittyvää osaaoptimointia.

Neuvottelussa keskusteltiin myös siitä, miten alueella varmistetaan vahva järjestäjä. Alue totesi, että palvelujaoston yhtenä keskeisenä tehtävänä on nimenomaan tuottamisen rinnalla pohtia myös eritoten järjestämistä, mutta järjestämistehtävän rooliin ja resurssien riittävyyteen hyvä kohdistaa myös enemmän huomiota. Väliaikaisen toimielimen kokoonpanosta käytiin keskustelua perustason sote-alan asiantuntijoiden/edustajien osalta. Sote-johtajien foorumia hyödynnetty aktiivisesti osana valmistelua. Ensihoidon osalta alue totesi, ettei Etelä-Pohjanmaalla ole ensihoidon tuottamisen kulttuuria, joten jatkavat samalla mallilla kuin tähänkin asti. Yhteistyö on kuitenkin vahvaa pelastustoimen ja ensihoidon välillä.

4.2 Kustannuskehitys ja investoinnit

THL:n asiantuntija-arvion mukaan alueen väestölle tuotetun somaattisen erikoissairaanhoidon laskennallinen tuottavuus oli 3 % keskimääräistä heikompi (THL 18.6.2021 ennakkotieto vuodelta 2020). Sote- kustannusten reaalikasvuennuste, pohjautuen väestön ikärakenteen muutoksiin, on vuosina 2020-2030 keskimäärin 0,9 % vuodessa (koko maassa 1,4 %).

Alueen puheenvuoron mukaan terveydenhuollon asukaskohtaiset kustannukset vaihtelevat välillä 3300-4440 euroa. Eniten eroa on hoito- ja hoivapalveluiden kustannuksissa. Eroja voi selittää erot palvelutarpeessa, mutta osittain myös erilaiset palveluiden saantikriteerit ja erot palvelurakenteessa.

Pelastustoimi sisältää pelastustoiminnan, turvallisuuspalveluiden ja tukipalveluiden kustannukset. Pelastustoimen kansallinen käyttötalouskulujen reaalin kasvu on ollut lineaarista. Pelastustoimen käyttötalouskulujen reaalin vuosimuutos on ollut kuntien peruspalveluiden hintaindeksin vuosimuutosta suurempaa.

Alueen mukaan Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitoksen nousevaa kustannuskehitystä 2015-2020 selittää paloasemien vuokrakulujen noususu, jonka taustalla on vanhat paloasemakiinteistöt, niiden korjausvelka ja niistä aiheutuneet sisäilmaongelmat. Strateginen toimintamalli nojaa sopimushenkilöstöön.

THL:n asiantuntija-arvion mukaan kuntien asukaskohtaiset sote-investointimenot maan neljänneksi suurimmat (yhdessä Pohjanmaan kanssa); osuus kuntien kaikista investointimenoista oli maan 3. suurin. Kasvua edellisvuodesta oli 54 %. STM poikkeuslupia on myönnetty 2019-2020 seuraavasti: Kurikan sote-keskus, Kauhavan hyvinvointikeskus, Seinäjoen perhekeskus sekä Kauhajoen tehostettu palveluasuminen ja hammashoitola. Sairaanhoidopiirin rakennusinvestointikulut olivat maan pienimpien joukossa; vähentyneet edellisvuodesta 39 %.

Vuonna 2020 toteutettiin perusparannushankkeita. Huom. edeltävinä vuosina merkittäviä investointeja. Käynnissä on D1-osan perusparannushanke

Alueen puheenvuoron mukaan ilmiötä selittää olemassa oleva rakennuskanta joidenkin sote- ja pela-kiinteistöjen osalta. Lisäksi Alavudelle ollaan rakentamassa uutta sote-keskusta. D1-osan perusparannushanke (STM poikkeuslupa 2019). on valmistunut. Psykiatrian ja kuntoutuksen uudisrakennus on valmistunut ja on kiinteistöyhtiön taseessa. Ensi vuonna käynnistyy uusia perusparannushankkeita, jotka siirtyvät hyvinvointialueella toteutettaviksi. Tulevissa rakennushankkeissa huomioidaan sote-integroitunut järjestämisrakenne (Sairaala 2040-suunnitelma). Selvittelyssä on y-talon osakkeiden ostaminen Seinäjoen kaupungilta.

Alueen laskennallinen rahoitus on arvioitu 2022 taloussuunnitelman pohjalta ja tulee muuttumaan. Alue toi puheenvuorossaan myös esiin, että ovat valmistelun tueksi laatineet rahoitus- ja arviointiselvityksen. Alueella tulisi yhdenmukaistaa palvelukriteereitä huomioiden myös väestönkehitys ja palvelutarve. Kirjaamiseen tulisi myös kiinnittää enemmän huomiota. Sekä alue että ministeriöt pitivät talousverkoston perustamista tärkeänä.

Siirtyminen erillisiin osioihin

OSA 3 klo 15.00 – 16.00

5. Erilliset osiot: sosiaali- ja terveydenhuolto ja pelastustoimi

5.1. Sosiaali- ja terveydenhuolto

Osallistujat:

Kari Hakari, osastopäällikkö, STM
Satu Koskela, osastopäällikkö, STM
Taina Mäntyranta, johtaja, STM
Krista Björkroth, asiantuntija, STM
Juhana Valo, projektipäällikkö, STM
Ville-Veikko Ahonen, finanssineuvos, muutosjohtaja, VM
Hannele Ridanpää, arviointipäällikkö, THL
Tero Järvinen, VATE:n puheenjohtaja, sairaanhoitopiirin johtaja, Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri
Tanja Penninkangas, VATE:n muutosjohtaja, Etelä-Pohjanmaan väliaikainen valmistelutoimielin
Kirsi Juvila, johtajaylilääkäri, Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri
Kaija Metsänranta, kuntayhtymän johtaja, Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymä (erityishuoltopiiri)
Anna-Kaisa Pusa, Kurikan kaupunginjohtaja, Kurikan kaupunki
Eija Rintala, sosiaali- ja terveystoimen johtaja, Seinäjoen kaupunki
Juha Tiainen, sosiaali- ja terveystoimen johtaja, Kuusiokunnat

Tiedonhallinta ja tiedolla johtaminen siirrettiin sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen erillisiin osioihin ajanpuutteen vuoksi. THL:n asiantuntija-arvion mukaan alueella on varsin integroitu tietojärjestelmäympäristö. Perusterveydenhuollossa ja erikoissairaanhoidossa on tietokanta, moniorganisaatiomalli, joka muutetaan hv-alueella vastaavaksi vuonna 2022. Käytössä oleva sosiaalihuollon yhteinen asiakastietojärjestelmä (poislukien Seinäjoki) vahvistanut tietojärjestelmien alueellista yhtenäisyyttä 2020-2021. Käynnissä on tuotannonohjauksen kehittäminen. Sote-tietotutontoa ja tietopohjaa on yhtenäistetty. Vähimmäistietosisältöjen

toteutus siirtyy vuodelle 2023 tarvittavien lähdejärjestelmien ja käsittelysääntöjen tarkentamisen vuoksi. Tietoaltaan tekninen ympäristö on valmistunut. Työn alla on tiedon kerääminen pth, esh sekä osittain ikääntyneiden palvelut. RAI-järjestelmä on laajenemassa alueelliseen käyttöön. Tekoälyä pilotoidaan ikääntyneiden palveluissa (Gillie-keinoäly). Väestö asioi sähköisesti poikkeuksellisen vähän vuonna 2020. Alueelliset suunnitelmat viitoittavat sähköisten asiointipalvelujen yhteistä kehittämistä. Valmistelussa on mm. alueellinen digistrategia, joka kytkeytyy hyvinvointialueen strategiaan. Sähköisiä asiointimahdollisuuksia laajennettu mm. sosiaalipalveluissa, mutta pääasiassa käyttävät järjestelmät vaihtelevat järjestäjittäin. Yhtenäiset asiointimahdollisuudet ovat laajenemassa. Esim. OmaOlo-oirearvioiden käyttöönotto menossa. Alueellisen chat-palvelun käyttöönotto tapahtuu vaiheittain alkuvuodesta 2022 lähtien.

Alueen puheenvuorossa todettiin, että tietojohdantamista kehitetty ja alue on vahvasti mukana Virta-hankkeen eri vaiheissa. Alueella on perustettu Rakenneuudistus -hankkeen toimesta tietojohdantamisen kehittämisen työryhmän, jossa sosiaali- sekä terveydenhuollon perus- ja erikoistason edustajia. Pohdinnassa on järjestäjän omistama mobiilipalvelualustan hankkiminen. Keskusteltiin mahdollisuudesta hankkia tämä kansallisesti. Kaikkiaan digitaalisten palveluiden yksi tavoite on tasata alueellisia eroja saatavuudessa ja laadussa.

THL:n asiantuntija-arvion mukaan alueen väestömäärä vähenemässä maakunnan keskuskaupunkia lukuun ottamatta. Ennusteiden mukaan väestö polarisoituu Seinäjoelle. Demografinen huoltosuhde on maan korkeimpia. Kuitenkin työikäisten osuus vähenee keskimääräistä enemmän ja ikääntyneiden osuus kasvaa keskimääräistä enemmän. Työttömyys on maan pienimpiä. Alueella palvelujen järjestäjien määrä ja kokoonpanot pysyvät samoina. Alueella on laadittu tulevaisuuden palveluverkkosuunnitelma. Kuitenkin nykyinen palveluverkko perustuu menneeseen väestörakenteeseen, mikä tarkoittaa mittavaa sopeutustarvetta.

Henkilöstön saatavuushaasteet ovat merkittävä riski järjestämistehtävässä onnistumiselle. Suurin osa järjestäjistä piti henkilöstön saatavuustilannetta korkeintaan tyydyttävänä. Pulaa on usean eri ammattiryhmän tekijöistä. Vaikein tilanne on ikääntyneiden kotihoidossa. Covid-19 on pahentanut työvoimapulaa. Käytössä on työnantajankohtaisia keinoja.

Alueen puheenvuoron mukaan tulevaisuuden palveluverkko tullaan tarkastelemaan uudelleen. Hyvinvointialue tulee kohdentamaan palvelut väestön palvelutarpeen mukaisesti osana hyvinvointialueen palvelustrategiaa.

Alueen neuvottelujen yhtenä painopisteenä oli perustason palvelujen saatavuus ja laatu. THL:n asiantuntija-arvion mukaan järjestämistä vastuun hajanaisuus näkyy vaihteluina palvelujen saatavuudessa ja laadussa. Keskeinen haaste on henkilöstöresurssien riittämättömyys ja vaihtelevat toimintatavat. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimintamalleja ja palvelujen myöntämisperusteita on yhtenäistetty. Myös laadunvalvonnan käytänteet ovat yhtenäistymässä. Palvelujen käytön perusteella palvelujen saatavuus on keskimääräistä parempi. Haasteena on alueellinen yhdenvertaisuus palvelujen saatavuudessa.

Alueen puheenvuorossa todettiin, että sekä henkilöstön saatavuuden sekä alueellisen yhdenvertaisuuden haasteet on tiedostettu. Alueella on sote-henkilöstön koulutusta tarjoavia oppilaitoksia, mutta koulutustarjontaa ja -paikkoja tulisi olla enemmän. Haasteena on toimintamallien ja -kulttuurien erilaisuus. Yhtenäistä toimintakulttuuria ja toimintamalleja kehitetään ja jalkautetaan alueellisesti edelleen. Varhaisen tuen palveluja tullaan vahvistamaan ja yhtenäistämään esimerkkinä perhekeskuskonseptointi sekä perustason mielenterveys- ja päihdepalvelut. Väestö kokee saavansa palveluja hyvin. Kehittämishankkeet on hyvin kytkeyty hyvinvointialueen valmiusteluun.

Toisena painopisteenä oli ikääntyneiden palvelurakenne ja monialaiset palvelukokonaisuudet. THL:n asiantuntija-arvion mukaan palvelurakenteessa painottuvat vahvasti ympärivuorokautiset asumispalvelut. Myös kotihoitoa on vahvistettu, mutta kevyempien palvelujen osuus on maan pienimpiä. Tässä on järjestäjäkohtaisia eroja. Alueella on ikääntyneiden palvelurakenteen kehittämistarpeet kattavasti tunnistettu. Monialaisten palvelukokonaisuuksien esteenä sekä rakenteellisia että toiminnallisia syitä. Kaikkiaan suunta on kohti kevyempiä ja taloudellisempia ratkaisuja, mm. kotiin tuotavia terveyspalveluja ja teknologiaa. Hyvinvointia ja terveyttä edistävät rakenteet ja toimintamallit ovat yhtenäistymässä. Yhdyspintatyö kuntien kanssa vaatii vielä alueellista jäsentämistä.

Alueen puheenvuorossa todettiin, että vaikka tällä hetkellä ympärivuorokautinen palveluasuminen painottuu ja kevyempien asumispalveluiden osuus on pieni, suunta on kuitenkin oikea. Palvelurakenteen edelleen keventäminen edellyttää ikääntyneiden asumisvaihtoehtojen monipuolistamista ja kotihoidon edelleen vahvistamista. Ikääntyneiden asumisratkaisuihin liittyvä yhteistyö kuntien kanssa on olennaista. Kotona asumisen vahvistaminen edellyttää terveydenhuollon palvelujen viemistä kotiin nykyistä enemmän. Tässä on edelleen parannettavaa. Alueella on meneillään Sote-TiKe -pilotti akuuttikotihoidon ennakoimattomiin tilanteisiin - toimijoina kotihoito, ensihoito, alue-ensihoito). Ikääntyneiden lääkäripalveluihin liittyvät käytännöt ovat moninaisia. Tähän kestävä alueellinen ratkaisu vielä puuttuu. Palveluketjuissa (esim. osasto-kuntoutus-koti) ja erityisesti kotikuntoutuksessa on parannettavaa ja yhtenäistettävää. Hyte-yhteistyön (kunnat, järjestöt) alueellisia rakenteita luodaan parhaillaan. Teknologiaratkaisuja tarvitaan myös palvelujen yhteyteen esimerkiksi yövalvonnan osalta. Alueella on kuitenkin tiedostettu valvontaviranomaisen kanta, jonka mukaan teknologia ei voi korvata henkilöstöä. Kaikkiaan ikääntyneiden palveluiden yhteinen kehittäminen hidastui edellisen hallituksen sote-uudistuksen päätyttyä. Aikaisemmat suunnitelmat ollaan nyt istuttamassa tulevaan uuteen rakenteeseen. Alue toi myös esille tarpeen kehittää ARA-kriteereitä sote-uudistuksen hengessä.

Alue nosti keskusteluun myös erityisryhmien palvelut ja palvelutarpeeseen vaikuttavat tekijät. Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymän teettämän selvityksen mukaan (kevät 2021) asiakkaita oli yhteensä 2 449, joista suurin asiakasryhmä oli aikuiset kehitysvammaiset ja toiseksi suurin mielenterveyskuntoutujat. Palveluista suurimmat palveluasuminen ja tehostettu palveluasuminen. Ennusteen mukaan mielenterveyskuntoutujien määrä kasvaa n. 3 % vuodessa. Kokonaisuutena erityisryhmien asiakasmäärien muutos on erittäin maltillista. Kehitysvammaisten laitosasumisen purkamisen tapahtunut ja nyt menossa siirtyminen ryhmäasumisesta oman kodin kaltaiseen ympäristöön. Eskoossa pilotoidaan asiakkaiden ohjautumista työ- ja toimintakyvyn arviointeihin ja kehitetään työkyvyn tuen arviointiprosessia. Vammaispalveluissa on aloitettu yhteistyöaluetasoisista valmistelua, jonka tavoitteena on yhteistyöaluetasoisien vaativien erityishuollon palvelujen turvaaminen, organisointi, yhteistyö ja sopimukset.

5.2. Pelastustoimi

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Kimmo Kohvakka avasi kokouksen.

2. Osallistujien toteaminen

Puheenjohtaja totesi kokouksen osallistujat. Läsnä olivat:

Kimmo Kohvakka, pelastusylijohtaja, SM, puheenjohtaja
Pekka Tiainen, erityisasiantuntija, SM,
Janne Koivukoski, pelastusneuvos, SM,
Tiina Snellman, neuvotteleva virkamies, SM,
Pasi Ryytänen, johtaja, SM
Harri Setälä, pelastuslaitoksen pelastusjohtaja, Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos
Jani Välimaa, pelastuspäällikkö, Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos

3. Pelastustoimen palvelutason arviointi

Toimintavalmius

Toimintavalmiuden saavuttamista koskevat haasteet olivat jo uuden paloaseman rakentamisen yhteydessä tiedostettuina. Toimintavalmiutta parantavina toimina ovat keskustan vasteita kohotettu (Nurmon yksikkö muukaan), otettu käyttöön akkukäyttöiset pelastusvälinesarjat (nopeuttaa liikenneonnettomuuksissa palvelun saantia), HALI-järjestelmä (liikenteen ohjausjärjestelmä) sekä liikenne- ja muut paloautojen liikkumista edistävät järjestelyt. Pelastuslaitos arvioi, että näillä toimilla vain yksi ruutu voi jäädä vastaisuudessa tavoiteajan ulkopuolelle.

Ennaltaehkäisy, valvonta

Korona keskeytti ison osan pelastustoimen valvonnan toiminnoista, joista ensimmäisenä muutettiin painopistettä itsearviointiin suuntaan (9500 suoritetta). Turvallisuusviestintä ei myöskään ole kansallisista ja alueellisista rajoituksista johtuen toteutunut suunnitellusti. Tarkastukset on tehty valvontasuunnitelman mukaisesti.

Pelastustoimi toivoo selkeämpiä ohjeita ja yhtä kansallista tietojärjestelmää. Valvontaa ja tarkastuksia koskevat tiedot olivat valvontarekisterissä, mutta eivät Prontossa. Yhteinen tietojärjestelmä on erittäin tärkeä, jolloin kaikki saavat tiedot yhteisestä tietokannasta.

Suunnitelmat

Tunnistettiin pelastustoiminnallisia kehittämistarpeita puolustusvoimien kanssa. Sovittiin, että asia nostetaan kansallisesti käsittelyyn yhteistyökokouksissa. Pelastusjohtaja kertoi, että myös muussa viranomaisyhteistyössä esim. operatiivisissa tilanteissa poliisin kanssa on kehitettävää.

Talouden kehitys, vuoden 2022 taloustilanne

Käytiin keskustelua, miltä ensivuoden talousarvio näyttää verrattuna 2021 talousarvioon. Pelastuslaitoksen talousarvio säilyy suunnilleen samalla tasolla. Koronan takia palautettiin noin yksi miljoonaa euroa kunnille, koska toimintoja ajettiin alas. Investointisuunnitelmat tuovat mahdollisesti yhden miljoonan lisätarpeen, joten lopullinen vaje olisi noin kaksi miljoonaa euroa.

Seinäjoen kaupunki on tehnyt päätöksen tulouttaa rahaa kaupungille. Pelastuslaitoksen johtokunta on toimivaltainen tässä asiassa esittelijänään pelastusjohtaja. Samalla pelastusjohtaja on VATE johdossa virkavastuulla ja hyvinvointialueen etua valvomassa. Tämä aiheuttaa pelastusjohtajalle hankalan eturistiriitatilanteen.

Sovittiin, että omaisuusjärjestelyitä koskevasta asiasta jatketaan keskustelua VM:n kanssa ja sovitaan nopeista toimenpiteistä esim. kirjelmöinnillä kuntiin päin kehityssuunnan muuttamiseksi. Myös poliittista ohjausta tarvittaneen.

4. Hyvinvointialueuudistuksen toimeenpanon tilanne

Pelastuslaitos kiitti SM:n hallintomallikirjeen lähettamisestä ja totesi, että se tukee pelastustoimea käytävissä keskusteluissa ja helpottaa pelastustoimen asioiden avaamista VATEn ja sote-puolen edustajille. Pelastustoimen nimikkeet halutaan näkyviin rakenteissa, ja siksi pelastustoimen kelpoisuusvaatimukset olisi saatava mukaan hyvinvointialueen hallintosääntöihin.

Keskusteltiin myös henkilöstön siirtosuunnitelman valmistelusta. Pelastuslaitoksella on 130 vakinaista virkaa ja 800 sopimuspalokuntalaista. Palvelussuhteet siirtyvät hyvinvointialueella oleviin virkoihin. Epäselvyyttä alueella on, tulevatko virat hyvinvointialueella hakuun.

5. Muut asiat

Ei ollut.

6. Tilaisuuden päätös

Rinnakkaisosiot päättyivät klo 16.00.